

Historie van Haren

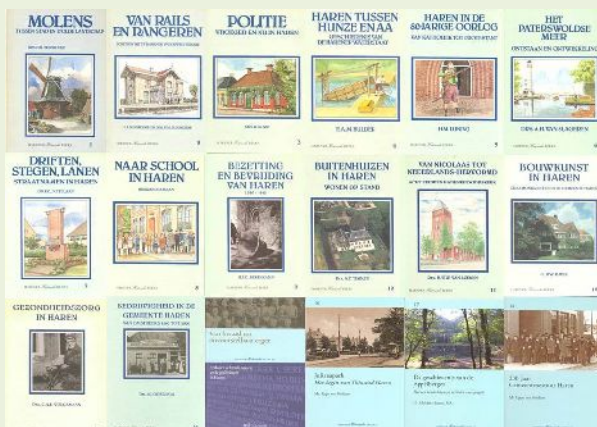
De Harener Historische Commissie (HHC) is ingesteld door de gemeente Haren met als opdracht de gegevens in het gemeentearchief te ontsluiten voor een breed publiek. De HHC doet dat op twee manieren:

1. de uitgave van boeken in de Harener Historische Reeks
2. De publicatie van digitale bronbewerkingen

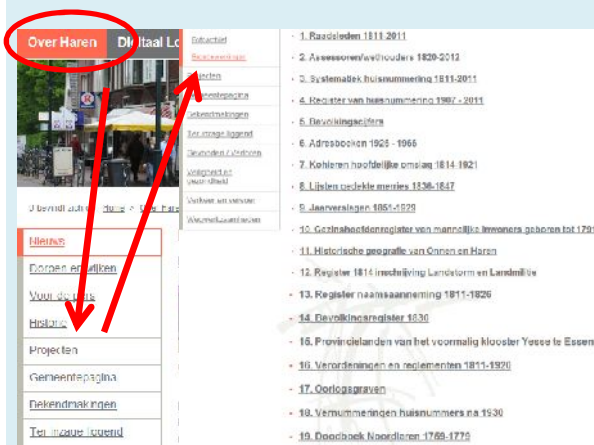
In de Harener Historische

Reeks zijn inmiddels verschenen:

- 20 boeken met 2 aanvullingen
- 3 miniatuurtjes
- 1 historische kaart van Haren

Op www.haren.nl zijn inmiddels 19 digitale bronbewerkingen gepubliceerd

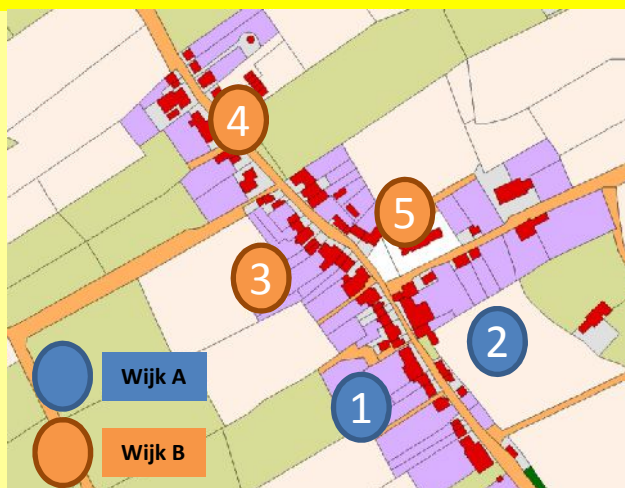
Wat ziet u hier?

Wij presenteren hier het eerste deel van een publicatie over de historie van de panden in de kom van het dorp Haren: de panden in Wijk A aan de westzijde van de straatweg (A1 tm A12).

Deze publicatie is gebaseerd op de volgende bronnen:

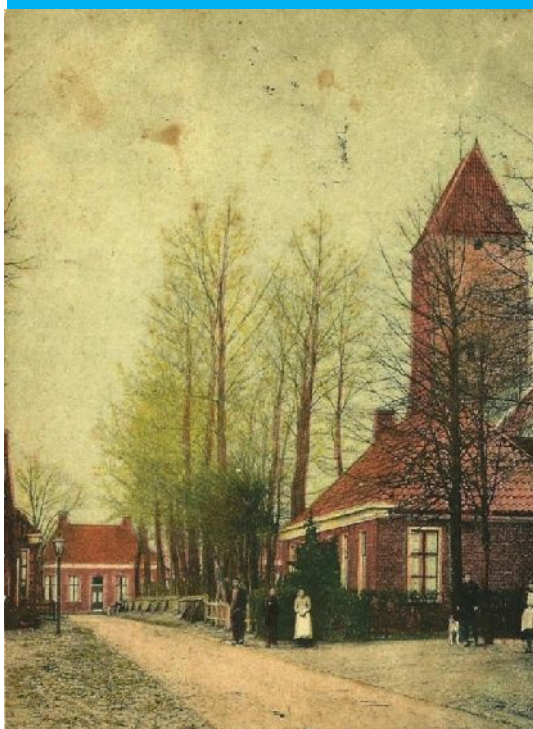
- Registers burgerlijke stand
- Bevolkingsregisters 1830, 1840, 1850 –
- Registers van huisnummering 1907 en 1918
- Kadastrale gegevens
- Gezinsregister 1812
- Militieregister 1814
- Registers bouw en sloop van panden
- Archief bouwvergunningen
- Oude kranten

De publicatie zal in vijf delen verschijnen

Rijksstraatweg 181/183

Wijk A Nr 1

De woning op het perceel Rijksstraatweg 181/183 is bijna 200 jaar eigendom geweest van de familie Swartwolt/Meinders.

Roeleff Sickens Swartwolt komt in 1706 vanuit Bunne naar Haren. Roeleff huwt in 1713 in Haren met Hillechijn Pieters. In 1716 erft Hillechijn van haar ouders. Roeleff en Hillechijn zijn dan in staat de woning aan de Rijksstraatweg (toen 'de straat') te kopen of te laten bouwen. Roeleff is schoolmeester en organist. Na het overlijden van zijn ouders koopt zoon Roelf Swartwolt de woning uit de boedel. Roelf is net als zijn vader schoolmeester. Ook zijn zoon Jan is dat, maar wegens matig succes stopt hij daar in 1813 mee.

Jan Swartwolt is getrouwd met Aaltien Buirma, een dochter van Jacob Buirma, de schulte van Helpman en een kleindochter van Jan Rummerink, de schulte van Haren. De familie Buirma bezit de naastgelegen boerderij (nu Blokker). Waarschijnlijk was deze boerderij eerder in bezit van de familie Rummerink. Jan Swartwolt wordt na zijn ontslag als schoolmeester landbouwer op de boerderij van zijn schoonfamilie. Zijn eigen pand verhuurt hij.

In 1830 woont de ontvanger der rijksbelastingen Bernardus Timans als huurder in de woning. In 1840 wordt de woning bewoond door Jan Swartwolts dochter Hillegien en haar man Jan Meinders. Hillegien woont hier tot haar overlijden in 1886. De laatste periode met haar ongetrouwde zoon Roelf en haar kleindochter Hillegien Meinders (dochter van zoon Henderikus en Fokkien Bazuin). Roelf wordt vermeld als landbouwer, tapper en kruidenier.

Hillegien Meinders verhuist na haar huwelijk in 1896 met Klaas Baving naar Zwolle, maar keert omstreeks 1915 met haar man weer terug naar de woning in Haren. In 1924 wordt de woning verkocht.

Nieuwe eigenaar in 1924 is timmerman Jacob Wierenga. Hij begint hier een aannemingsbedrijf annex winkel met gereedschappen en huishoudelijke artikelen. In 1953 vervangt Wierenga het oude pand door het huidige gebouw. De doorgang rechts naast het pand onder de voormalige houtstek door is na de ontsluiting van het achterterrein vanaf de Kroonkampweg dicht gebouwd (nu Kruidvat).

Rijksstraatweg 185

Wijk A Nr 2

Tot 1880 bestaat het pand Rijksstraatweg 185 uit twee afzonderlijke woningen. De beide woningen zijn eigendom van de familie Everts en deze familie blijft ook eigenaar als de woningen worden samengevoegd tot één woning. Pas in 1925 wordt de woning verkocht. In 1955 vindt afbraak plaats en wordt het huidige pand gebouwd met een winkel en vier flatwoningen.

De leden van de familie Everts zijn een groot aantal jaren molenaar geweest op de molen te Harenermolen. Het molenhuis annex boerderij stond aan de oostzijde van de Hoge Hereweg in de marke Onnen. Als de molen in 1824 verplaatst wordt naar Haren blijft de familie Everts in Harenermolen.

De woningen in Haren zijn steeds verhuurd. Een groot aantal arbeiders en ambachtslieden hebben hier gewoond: kleermaker Geert Sluurman (1814), winkelierster Hillechien Martens Feringa (1830), horlogemaker Johann Heinrich Koch (1849),

korenmolenaar Harmanus Lammerts Mulder (1851), horlogemaker Berend Coops (1852), timmerman Pieter Conitzkie (1853), huisschilder Sikko Lofvers (1853), arbeider Hindrik van den Berg (1859), timmerman Albert Swaving (1860), schoenmaker Jan Meinema (1863), timmerman Harm Dekens (1869) en timmerman Tonnis Holthuis (1879).

Nadat in 1880 de twee kleine woningen zijn vervangen door één woning, verandert de bewoning. Een aantal families met aanzien en huispersoneel huurt de woning voor enige tijd. De eerste is de econoom Carolus Petrus Sormani. Sormani bouwt aan de noordzijde van het dorp een grote eigen woning: villa Rezzago. Een volgende bewoner is de koopman Tonnis Triesenberg. Na Triesenberg volgt in 1891 Atze Nannes Wassenaar. Wassenaar is bezig met de bouw van 't Huis de Wolf, maar zolang dat nieuwe onderkomen nog niet gereed is, woont hij hier. Zoon Nanne Wassenaar wordt hier in 1893 geboren. Volgende bewoners zijn olieslager Jan Pieters, rustend landbouwer Jan Caspers, emeritus predikant Bernardus Belgraver en voerman Jan Groeneveld. Nu is hier Robert gevestigd.

Rijksstraatweg 187

Wijk A Nr 3

In 1830 is Ebbing Ebbings eigenaar van de woning. Ebbings woont in Dilgt bij zijn nichtje Jeigien Gelmers en haar man Antonie van Hemmen. De woning wordt verhuurd. In 1830 is het gezin van de arbeider Sjoerd Hindriks van den Berg de bewoner. Dit gezin bestaat behalve uit Sjoerd zelf, uit zijn vrouw Aaltje Hekman, dochter Grietje, zoon Hindrik, schoonmoeder Grietje Jans Hekman en Jacob Hekman, een voorechtelijke zoon van Aaltje.

In 1837 koopt Johan Frederik Wilhelm Steinhorst de woning, hij is wever en afkomstig uit het vorstendom Lippe in Duitsland. Steinhorst gaat met zijn gezin in de

woning wonen en zal hier stellig ook zijn beroep hebben uitgeoefend. Johan Steinhorst wordt opgevolgd door zijn zoon Jan Steinhorst. Ook Jan Steinhorst is wever. Hij trouwt twee keer. Zijn tweede vrouw Geesje Veenhoven woont tot november 1906 in de woning. Dan verhuist ze op de leeftijd van 80 jaar naar Groningen.

De woning is inmiddels ernstig in verval geraakt. Notaris Scato Lohman koopt de woning op afbraak. In 1907 bouwt Lohman een nieuwe woning. Eerste bewoner van deze woning is zijn kandidaat-notaris Onno Possel. Possel werkt voor zijn betrekking bij Lohman bij de gemeente. Possel is ook gemeenteontvanger en die functie blijft hij tot 1914 combineren met die van kandidaat-notaris. In 1907 wordt Possels zwager Jac. Winters gemeente-secretaris. Winters woont in bij zijn zuster en zwager. Als Possel in 1914 benoemd wordt tot notaris in Hoogezand, komen de ouders van Jac. Winters bij hun zoon aan de Rijksstraatweg wonen. Winters woont hier tot 1934. Dan krijgt hij om gezondheidsredenen vervroegd ontslag en vertrekt hij naar elders.

In 1950 vestigt de Rotterdamsche Bank zich in het pand. Later heeft Vrieling hier een winkel met ijzerwaren en gereedschappen. Nu is Livera hier gevestigd.

Rijksstraatweg 187b

Wijk A Nr 4

Begin 19^e eeuw is de boerderij "Holtens" in het bezit van de familie Oosterveld. Eerst van Jan Lucas Oosterveld en na zijn overlijden in 1818 van zijn weduwe Jantje Jans. Bij de boerderij behoort een naastgelegen kleine woning. In 1830 woont Jantje Jans in deze woning en zoon Lucas Jans Oosterveld met zijn gezin en knechten op de boerderij. Op de kaartjes zijn de boerderij en de bijbehorende landbouwgronden aangegeven.

In 1838 overlijdt Jantje Jans. Zoon Lucas is waarschijnlijk niet in staat zijn 9 broers en zusters uit te kopen. Boerderij en woning worden verkocht aan de grootgrondbezitter en latere burgemeester van Haren Rudolf de Sitter. De Sitter woont op Huize Voorveld in Harenmolen. De boerderij wordt verhuurd aan Harm Jans Smeenk (ook wel Smeenge) en de woning aan Stientje Pieters, gehuwd geweest (in 1817 gescheiden) met Christoffer van Boekeren.

In 1846 (of kort daarvoor) verkoopt Rudolf de Sitter boerderij en woning aan de Landhuishoudkundige School. De school is waarschijnlijk meer geïnteresseerd in de gronden dan in de opstallen. Aan de Straatweg (nabij de Ruiterssteeg) wordt een nieuw schoolgebouw gebouwd.

De boerderij en de woning in het dorp worden in 1850 verkocht aan Egbert Hoenderken. Hoenderken breekt de oude opstallen af en bouwt één nieuw pand. Een grutterij annex logement en herberg. Bewoning door twee gezinnen is daarnaast ook in de nieuwe situatie

nog steeds mogelijk. Zo woont ook Jan Jochums Benes, de broer van de vrouw van Hoenderken hier enige tijd met zijn gezin. In 1861 overlijdt Hoenderken.

Nieuwe eigenaar in 1863 is Reint Groenendal. Deze woont elders in Haren (Wijk B nr 1; nu Blokker). De panden Wijk A nr 4 en 4A worden verhuurd. Diverse gezinnen volgen elkaar op: schoenmaker Jan Lucas Oosterveld, kleermaker Gerrit Meenderink, opzichter Jan Feersma Hoekstra, wegwerker Cornelis Michaël Brauns en wagenmaker Harm Jurjen Mejeur (met echtgenote vroedvrouw Gepke Leeuwerke). Van een herberg/café lijkt in deze periode geen sprake meer.

In 1880 wordt kastelein Jan Rollema eigenaar van het pand. Marten van der Veen neemt het café in 1891 over. Hij blijft exploitant tot zijn overlijden en wordt opgevolgd door zijn dochter Hillechien van der Veen. Die situatie duurt tot 1909. Overigens is Marten van der Veen slechts kort eigenaar geweest. Vanaf 1892 is Hinderkien Berends Bosman eigenaresse. In 1911 is Willem Takens korte tijd eigenaar van het pand. Hij verhuist echter al snel naar Beilen.

In 1912 komt het pand in het bezit van de familie Jansen. Harmannus Jansen treedt met zijn gezin op de voorgrond. Broer Adolf Jansen is vanaf 1916 de eigenaar. Na zijn overlijden in 1939 wordt Harmannus Jansen opgevolgd door zijn zoon Adolf en dochter Jantje. Die situatie duurt tot 1959. Het pand wordt afgebroken en betrokken bij de nieuwbouw van de Centrum- (ook wel Lohman-)flat.

Rijksstraatweg 187d+e

Wijk A Nr 5

Een vroege vermelding van de boerderij, die vroeger op deze locatie stond, is te vinden in de Groninger Courant van vrijdag 18 oktober 1793. In een advertentie kondigt de juffer J. Paping aan een aantal landerijen en huizen te willen verkopen. Deze juffer J. Paping is stellig Jantien Paping, de zuster van de kort daar voor overleden Jan Paping. Tot de te verkopen goederen behoort "een grote nieuw getimmerde moderne behuizing, te Haren aan de Straat, met twee grote net betimmerde voorkamers, opkamers en keuken, met put en regenwater, pompwerk met koperen kranen en verder veel gerief, stalling voor paarden en beesten, voorts een grote hof daar achter met fijne vruchtbomen, bewoond door de weduwe van Jan Paping". Uit de advertentie blijkt, dat de boerderij werd bewoond door Jan Paping en zijn vrouw Margaretha ter Borgh. Waarschijnlijk vanaf hun huwelijk in 1785. Voorts behoort de boerderij tot het bezit van de familie Paping. Ook de ouders van Jan en Jantien zullen hier dus wel gewoond hebben.

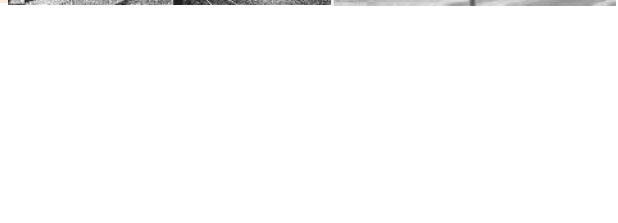
Margaretha ter Borgh hertrouwt in 1797 met Jan Vos. Dit echtpaar woont op de boerderij tot het overlijden van Margaretha in 1840. De conclusie ligt dus voor de hand, dat Margaretha de boerderij uit de nalatenschap

van haar eerste echtgenoot heeft gekocht. Margaretha ter Borg en Jan Vos hebben zelf geen kinderen. Wel hebben ze de zorg voor verweesde kinderen van broer Fredericus ter Borgh en zuster Jantien Roelfs Vos.

Jan Vos wordt in 1830 als eigenaar vermeld. De boerderij heeft dan de naam 'Bierkampen' (een verwijzing naar de verbouw van hop?) en heeft het huisnummer Haren Wijk A nr 5. Jan Vos is jarenlang raadslid en assessor (wethouder) van de gemeente Haren. Na 1840 wordt Lucas Rummerink eigenaar en bewoner van de boerderij. Hij is een zwager van Jan Vos en ook zijn opvolger als raadslid en assessor.

Na het overlijden van Lucas Rummerink verhuurt zijn dochter Grietje Rummerink de boerderij enige jaren. Zo is in de periode 1860-1869 Jacob Boeke bewoner. Hij is als onderzoeker verbonden aan de Landhuishoudkundige School.

In 1869 wordt notaris Scato Lohman als bewoner vermeld. Hij zal een grote stempel op dit pand drukken. Waarschijnlijk wordt de boerderij rond 1870 afgebroken en vervangen door een nieuwe woning. Scato Lohman wordt hier in 1876 eigenaar van. In 1886 krijgt de gebouwde woning een extra verdieping en ontstaat het monumentale pand, dat dit deel van de Rijksstraatweg lange tijd zal domineren. Notaris Lohman heeft drie dochters. Deze trouwen geen van drie en blijven bij hun ouders wonen. Makkelijk zijn de zusters niet. De 'dames Lohman' zijn in het dorp een begrip. In de jaren 60 van de vorige eeuw wordt Huize Lohman afgebroken en vervangen door de Centrumflat.

Rijksstraatweg 193B/193C

Wijk A Nr 7

Net als het naastgelegen pand Wijk A nr 8 wordt het pand Wijk A nr 7 gedurende een groot deel van de 19e eeuw bewoond door twee en soms zelfs drie gezinnen. Waarschijnlijk is er sprake van een voor- en een achterhuis.

Eigenaar van het pand is de familie Kuiper. Eerst Harm Roelfs Kuipers en later zijn zoon Hindrik Kuipers. Het zijn timmerlieden. Vijf generaties Kuipers wonen hier tot 1898. Stamvader is de in Sleen geboren Roelf Hinderks Kuipers. Zijn vrouw Trientje Buining overlijdt in de woning in 1829. In 1830 woont hij als bejaarde weduwnaar bij zijn zoon. Die zoon is de al genoemde Harm Roelfs Kuipers. Harm Roelfs wordt opgevolgd door Hindrik en tenslotte volgt dan Hindriks dochter Trientje, gehuwd met Jans Klinkhamer, en haar vier zonen. Veel familieleden zijn in de woning "opgevangen". Zo woont in 1830 aangetrouwde nicht Janna Harms met haar zoontje in de woning, nadat haar man Jans Buining kort daarvoor overleden is.

Het andere woongedeelte in het pand wordt door de familie Kuipers verhuurd. Hier wonen van 1850 tot 1898 veel kleine zelfstandigen en arbeiders met hun gezinnen. Vaak voor een korte periode. Een selectie: kleermaker Jacob van Ringen (1855), slager Jacob Moses Zuidema (1876), arbeider Harm Goijert (1880), kleermaker Evert Roelofs Nijland (1881), verver Metske van Diepen (1886) en kleermaker Jacob Haverdings (1892).

In 1898 is het pand volledig verkrot. Het pand heeft op basis van de dan gehanteerde huisnummering, drie nummers: Wijk A 6, 7 en 8. Buurman Scato Lohman koopt het, breekt het af en betreft de vrijkomende grond bij zijn tuin. Waarschijnlijk vervangt hij dan ook het zwarte ijzeren hek langs de straat door een wit houten hek.

Rijksstraatweg 193d

Wijk A Nr 8

Kenmerkend voor het pand Rijksstraatweg 193d is jarenlang de doorgang naast het pand geweest naar de Kroonkampweg. Deze doorgang was in 1830 al aanwezig en is te zien op de kadastrale kaart uit dat jaar. Het pad langs het pand maakte het mogelijk om het pand naar achteren uit te bouwen met meerdere woningen.

In 1814 woont de schoenmaker Roelf Hinderks Smid met zijn gezin in het pand. Waarschijnlijk verhuist Smid na het overlijden van zijn vrouw in 1840 naar zijn dochter in Harenermolen. In 1841 wordt grootgrondbezitter Johan Hendrik Quintus eigenaar. Onduidelijk is wie dan in de woning woont.

In 1848 verkoopt Quintus het pand aan Derk Lohman. Lohman is net als Roelf Hinderks Smid schoenmaker. Lohman is katholiek. Ook een aantal bij hem en zijn gezin inwonende schoenmakersknechten zijn dat. Een aansprekend voorbeeld in 1864 is Johan Christiaan Diderich. Diderich zal later zelf in Groningen een schoenmakerij beginnen. Behalve het gezin Lohman wonen in de periode na 1850 ook andere gezinnen in het pand: arbeider Harm Gosses van der Veen, arbeider Geert Swaving en kuiper Jan Koops.

Als Derk Lohman in 1884 overlijdt, verwerft buurman notaris Scato Lohman (geen familie) de eigendom. Scato Lohman verhuurt de woningen aan diverse gezinnen.

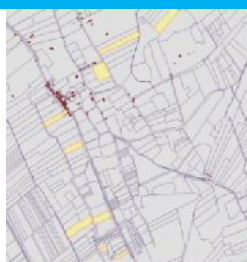
In 1894 verkoopt Scato Lohman het pand aan huisschilder Aries Smit. Smit bewoont het pand met zijn eigen grote gezin (9 kinderen), maar ook met familieleden en inwonende knechten. Dochter Zwaantje trouwt in 1916 met Gerrit Hendrik Maassen. Ook dit jonge stel komt in het pand wonen. Sterker, schoonzoon Maassen begint er een kruidenierswinkel. Eerst onder de vlag van Albino, later als Centra. Maassen komt met Zwaantje Smit direct achter de winkel te wonen en vader Aries Smit en moeder IJktje Kuiper wonen daar weer achter.

In 1956 neemt H. Schutter de winkel over. In de jaren 60 van de vorige eeuw wordt de winkel (toch nog: zie foto) afgebroken en wordt het vrijkomende perceel toegevoegd aan de Centrumflat. Schutter zet zijn winkel in de nieuwe situatie niet voort. Fred van der Werff vult de ruimte in met een supermarkt.

Rijksstraatweg 199-203

Wijk A Nr 9

Oorspronkelijk stond op de percelen Rijksstraatweg 199 tm 203 één kleine boerderij met de naam 'Brinken'. Omstreeks 1815 wordt deze boerderij bewoond door Lucas Hindriks Oosterveld met zijn gezin. Waarschijnlijk is hij geen eigenaar, want in 1830 wordt Jan Swartwolt jr als eigenaar genoemd. Deze zal de boerderij stellig door vererving hebben verkregen van zijn grootouders Roelf Swartwolt en Hillechien van Boekeren. Jan Swartwolt is in 1830 onderwijzer in Zuidhorn. In Haren is hij vanaf 1813 enige tijd schoolmeester geweest als opvolger van zijn gelijknamige oom Jan Swartwolt (zie Rijksstraatweg 181/183, Wijk A nr 1.).

Na Lucas Hindriks Oosterveld bewoont een aantal andere gezinnen het pand: arbeider Hendrik Berends (1830), arbeider Carel Folkers Eisses (1850), arbeider Hindrik Jans Vrieling (1860) en koopman Hindrik van Dalen (vanaf 1861 met zijn gezin inwonend bij schoonvader Vrieling). Anders dan Lucas Hindriks Oosterveld wordt bij de latere bewoners niet meer vermeld dat ze landbouwer zijn. Het pand is intussen in 1857 door Jan Swartwolt verkocht aan Jan van Hemmen.

In 1873 wordt Roelf van der Es eigenaar. Deze is dan nog landbouwer aan de andere kant van het dorp op het adres Wijk B nr 18 (Rijksstraatweg 158). In 1880 wordt Van der Es ook als bewoner vermeld. Hij is dan al 85 jaar en overlijdt kort daarop in 1883. Zijn te Woudrichem geboren vrouw Antonia van Veenendaal is dertig jaar jonger dan haar man. Zij blijft hier tot haar overlijden in 1909 wonen samen met een aantal van haar kinderen en kleinzoon Roelf van der Es, zoon van haar ongehuwde dochter Harmina. Kinderen en kleinzoon wonen er tot 1923.

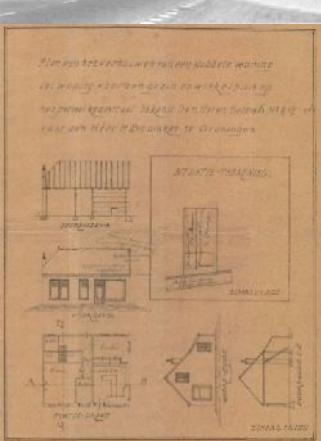
In 1923 wordt het oude boerderijtje afgebroken. De aannemer/architect M.G. Elkema bouwt er drie nieuwe woningen voor in de plaats. Die situatie houdt stand tot 1962. Dan voegt het installatiebedrijf Van der Woude de woningen Rijksstraatweg 199 en 201 samen tot één bedrijfspand. Dit pand wordt in 1968 gekocht door Van der Werff BV voor de vestiging van een Cheerio drankensuper. Een aantal jaren geleden is het pand afgebroken en samengevoegd met de Centrumflat (nu deel van Action).

De woning Rijksstraatweg 203 is in 1987 afgebroken en vervangen door het huidige winkelpand (Zeeman).

Rijksstraatweg 205

Wijk A Nr 10

Het pand Rijksstraatweg 205 bestond in de 19^e eeuw uit twee kleine woningen. In 1830 waren deze woningen eigendom van de landbouwer (en later raadslid) Cornelis Henderikes Hornhuis uit Onnen. De woningen werden verhuurd. Er woonden vele verschillende arbeidersgezinnen en kleine zelfstandigen: arbeider (en later veldwachter) Roelf Roelfs Rademaker (1815), arbeider Hindrik Takens (1830), stoelenmaker Geert Harms Tuinman (1830), arbeider Jan Gramsbergen (1890), arbeider Lammert Smid (1900), arbeider

Hendrik Oosterveld (1907) en arbeider Arend Mekkring (deschoonzoon van Lammert Smid).

Eén gezin heeft lange tijd in één van beide woningen gewoond: timmerman Johannes Kornelis Dekens, zijn vrouw Catharina de Jonge en kinderen. Catharina de Jonge was de pleegdochter van eigenaar Hornhuis. Zij was een nichtje van Katherina Roelfs Vos, de in 1819 overleden eerste vrouw van Hornhuis. Catharina komt na haar huwelijk in 1835 met Johannes Dekens in één van de woningen wonen. Zij overlijdt hier 60 jaar later in 1895.

In 1868 wordt Johannes Kornelis Dekens behalve bewoner van één van beide woningen ook eigenaar. Na het overlijden van zijn weduwe Catharina de Jonge in 1895 worden de woningen verkocht. De nieuwe eigenaar is rijksambtenaar Harm Jans Prak. Na diens overlijden in 1917 koopt Hendrik Boomker de woningen.

Hendrik Boomker voegt beide panden samen en maakt er een winkel/woning van. Na verbouwingen in 1922, 1939, 1950 en 1962, waarbij de woonfunctie telkens een stukje op de begane grond inleverde, ontstond het huidige pand met een winkel op de begane grond en een woning (enige tijd twee) op de etage.

Rijksstraatweg 207

Wijk A Nr 11

De woning Rijksstraatweg 207 wordt al genoemd in een publicatie in 1793. Bewoner is dan de timmerman Egbert Hovingh. Egbert overlijdt in deze woning in 1815. Zoon – en eveneens timmerman - Albert trouwt in datzelfde jaar met Carolina Hageman en wordt de nieuwe bewoner. Omstreeks 1825 bouwt Albert aan de overzijde van de straat (waar nu het tramhuisje staat) een nieuw huis: De Overwegskamp.

Bewoner en eigenaar van de woning wordt nu de arbeider Wopke Jans Jansen. Hij blijft dat tot 1850. Dan wordt de woning verkocht aan burgemeester Rudolf de Sitter. Deze verhuurt de woning aan 'zijn' veldwachter Harmannus de Groot. Van 1859 tot 1872 is vervolgens de familie Ter Borgh eigenaar en woont Harmtien Jans Buitingh, de weduwe van de in 1850 overleden Roelf ter Borgh, in de woning.

In 1872 wordt de woning gekocht door Willempje Maathuis . Zij is dan net weduwe geworden van Eppe Leenders. Eppe was landbouwer op de boerderij Scharlakenhof (aan de Rijksstraatweg na de Dr. Ebelsweg, recentelijk afgebroken). Eppe en zijn vrouw zijn afkomstig uit de Zwitsers doopsgezinde gemeenschap te Sappemeer. Nazaten van families die in 1711 vanuit Zwitserland naar Nederland gevlucht zijn. Willempje overlijdt in 1874. Eppe en Willempje hebben twee dochters: Trientje en Fennechien. In 1875 trouwt Trientje met de fabrikant Pieter van Hemmen. Zij gaan dan in de woning wonen en zus Fennechien trekt daarbij in. In 1880 overlijdt Trientje. Pieter trouwt vervolgens in 1882 met Fennechien.

Na 1890 wonen ook Pieter van Hemmen en zijn vrouw Fennechien enige tijd op de boerderij Scharlakenhof. De woning aan de Rijksstraatweg wordt in die periode verhuurd aan Willem Berg. Willem is via zijn eerste vrouw Tietje Kneubel een aangetrouwde neef van Fennechien. Wederom nazaten van doperse Zwitsers.

Pieter van Hemmen overlijdt in 1894. Zijn weduwe Fennechien laat dan de woning aan de Rijksstraatweg afbreken en een nieuwe woning bouwen. Hier woont Fennechien tot haar overlijden in 1932. De woning wordt dan verkocht aan Heiko Mennes. In 2006 is deze woning afgebroken. In 2014 wordt nieuwbouw gerealiseerd.

Fredericus ter Borgh bouwt in 1787 een nieuwe boerderij aan de straatweg. Fredericus overlijdt in 1809. Zijn vrouw Johanna Swartwolt is in 1806 al overleden. Drie verweesde kinderen blijven achter, waarvan zoon Roelf ter Borgh de oudste is. De kinderen groeien verder op bij tante Margaretha ter Borgh en oom Jan Vos op het adres Haren Wijk A nr 5 (Rijksstraatweg 187 d + e).

De boerderij wordt tijdelijk gerund Roelf Vos, een broer van Jan Vos. In 1815 is Roelf ter Borgh oud genoeg om zelf op de boerderij te wonen. Roelf Vos gaat dan met zijn gezin (terug) naar de boerderij van zijn ouders in Dilgt.

Tot 1850 is er ten zuiden van de boerderij tot Voorveld geen bebouwing aan de Rijkstraatweg. De straat tegenover de boerderij wordt naar de familie Ter Borgh de Terborgssteeg genoemd. Deze steeg liep met een bocht door naar de huidige Jachtlaan. In 1957 wordt een gedeelte van de Terborgssteeg omgedoopt tot Julianalaan.

In 1830 woont Roelf ter Borgh op de boerderij met zijn vrouw Harmtien Jans Buitingh, drie kinderen, twee werkmeiden en twee boerenknechten. Als Roelf in 1850 overlijdt, komt de boerderij eerst kort in handen van zoon

Fredericus ter Borgh. Deze verhuist echter al snel naar Zuidlaren. Dochter Hillechien en haar man Jan Hemmes komen op de boerderij wonen. Moeder Harmtien Buitingh koopt de woning naast de boerderij (Haren Wijk A nr 11; Rijksstraatweg 207). Na het overlijden van Harmtien wordt de boerderij toebedeeld aan dochter Hillechien en Jan Hemmes. Vanaf 1879 wordt Jan Hemmes als eigenaar vermeld. Jan Hemmes is afkomstig uit Essen.

Zoon Hemmo Hemmes volgt zijn ouders in 1892 op. Hij laat de boerderij in 1900 afbreken. Iets zuidelijker en nu haaks op de weg bouwt Hemmo Hemmes een nieuwe boerderij. Die boerderij wordt in 1936 al weer gesloopt en vervangen door de villa Terborghshof (Rijksstraatweg 215). Veel van de bij de boerderij behorende grond wordt bestemd voor woningbouw.

Op de plaats van de in 1900 afgebroken boerderij bouwt de fabrikant E. Botjes in 1934 een landhuis (Rijksstraatweg 209). Zijn dochter Sieneker wil in de laatste oorlogsmaanden in dit huis een opvang van baby's uit de Randstad vestigen (Babyhuis). Burgemeester De Waard (NSB) blokkeert dat en Sieneker wijkt uit naar de Moddermanlaan in Groningen.